

Số: 03/2024/QĐST-DS

Long Thành, ngày 07 tháng 3 năm 2024.

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ

V/v “Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự”

TÒA ÁN NHÂN DÂN HUYỆN LONG THÀNH, TỈNH ĐỒNG NAI

- Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Ông Đào Minh Hoàng.

- Thư ký phiên họp: Bà Nguyễn Thị Hạnh - Thư ký Tòa án, Tòa án nhân dân huyện Long Thành.

- Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Long Thành tham gia phiên họp: Bà Nguyễn Thị Hải - Kiểm sát viên.

Ngày 07 tháng 3 năm 2024, tại Trụ sở Tòa án nhân dân huyện Long Thành mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 417/2023/TLST-DS ngày 04 tháng 12 năm 2023 về việc: “Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự” theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 07/2024/QĐST-DS ngày 21 tháng 02 năm 2024 gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- Người yêu cầu giải quyết việc dân sự: Bà Trần Thị L, sinh năm 1947.

Địa chỉ: 15/5, Tổ 4, Khu 12, xã LD, huyện L, tỉnh Đồng Nai.

Người đại diện theo ủy quyền: Anh Võ Tiến T, sinh năm 1995.

Nơi đăng ký thường trú: Thôn P, xã X, huyện Đ, tỉnh Phú Yên.

Địa chỉ: 1205, Bùi Văn H, khu phố 7A, phường LB, thành phố B, tỉnh Đồng Nai.

- Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:

+ Anh Nguyễn Mạnh H, sinh năm 1979.

Địa chỉ: 15/5, Tổ 4, Khu 12, xã LD, huyện L, tỉnh Đồng Nai.

+ Chị Nguyễn Thị Phương H, sinh năm 1979.

Địa chỉ: Tổ 10, khu C, Ấp 5, xã A, huyện L, tỉnh Đồng Nai.

(Đương sự vắng mặt tại phiên họp)

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

- Theo đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự ngày 20/11/2023, bản tự khai ngày 20/12/2023, người yêu cầu giải quyết việc dân sự bà Trần Thị L trình bày:

Năm 1976, bà kết hôn với ông Nguyễn Xuân S, sinh năm 1944. Anh Nguyễn Mạnh H, sinh năm 1979 là con trai của bà.

Năm 2003, anh H kết hôn với chị Nguyễn Thị Phương H. Đến năm 2004, chị H sinh một người con trai là Nguyễn C. Khoảng tháng 11/2022, chị H bỏ nhà ra đi và từ đó

đến nay không liên lạc với anh H và gia đình bà. Hiện chị H đang là giáo viên tại Trường N, thị trấn LT, huyện L, tỉnh Đồng Nai. Cháu C hiện đang học ở nước Nhật Bản.

Năm 2005, anh H bị tai nạn giao thông và bị chấn thương sọ não. Sau khi bị tai nạn giao thông, anh H bị mất trí nhớ, liệt nửa người và không thể đi lại được. Năm 2008, anh H được Phòng Lao động - Thương binh và Xã hội huyện Long Thành cấp giấy giới thiệu số 13/GT ngày 22/8/2008 đi giám định khả năng lao động tàn tật tại Hội đồng giám định y khoa tỉnh Đồng Nai và được kết luận anh H bị sa sút trí nhớ, liệt nửa người và chấn thương sọ não mất khả năng lao động là 81 %. Sau đó, anh H được nhận trợ cấp hàng tháng theo chế độ của người bị mất trí nhớ. Hiện anh H không thể nhận thức, làm chủ được hành vi.

Tháng 11/2023, chồng bà là ông Nguyễn Xuân S chết, ông S chết có để lại một diện tích đất khoảng 195,7 m². Hiện bà đang làm thủ tục thừa kế đối với phần đất này. Do đó, bà yêu cầu tuyên bố anh Nguyễn Mạnh H, sinh năm 1979 mất năng lực hành vi dân sự.

- Theo Biên bản lấy lời khai ngày 20/12/2023, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan anh Nguyễn Mạnh H trình bày:

Anh là con của ông Nguyễn Xuân S và bà Trần Thị L, bố anh đã chết nhưng anh không nhớ thời gian nào. Anh có vợ tên Nguyễn Thị Phương H, sinh năm 1979. Con anh tên Nguyễn C, không nhớ năm sinh. Hiện nay, vợ con anh đang ở nhà ngoại tại xã A, huyện L.

Anh bị tai nạn giao thông nhưng không nhớ thời gian nào, anh bị liệt nửa người bên phải, tay trái vẫn cử động được nhưng không viết được. Sinh hoạt hằng ngày thì anh có thể tự ăn uống được nhưng không thể tự tắm, vệ sinh cá nhân được phải nhờ mẹ anh giúp đỡ.

Hằng ngày, anh chỉ ở nhà, không đi đâu, không tiếp xúc với ai. Hiện nay anh vẫn còn khả năng nhận thức nhưng không được như trước đây. Mẹ anh yêu cầu tuyên bố anh mất năng lực hành vi dân sự thì anh cũng không ý kiến, đề nghị Tòa án giải quyết theo quy định pháp luật.

- Theo Bản tự khai ngày 21/02/2024, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan chị Nguyễn Thị Phương H trình bày:

Chị và anh Nguyễn Mạnh H có quan hệ là vợ chồng, có đăng ký kết hôn vào ngày 19/11/2023. Trong thời gian chung sống, chị và anh H có một người con trai tên Nguyễn C, sinh ngày 27/10/2004.

Ngày 17/4/2005, anh H bị tai nạn giao thông, bị chấn thương sọ não, điều trị tại Bệnh viện Chợ Rẫy, Bệnh viện Thánh Tâm (Đồng Nai). Sau tai nạn, anh H đi lại khó khăn (phải bám, vịn) và quên sau 3-5 phút, yếu bên phải (liệt nửa người bên phải).

Từ trước đến nay, bố mẹ chồng chị là người chăm sóc chính cho anh H, chị chỉ đi lại phụ giúp, đến tháng 10/2022, do một số mâu thuẫn nên chị không đến phụ giúp nữa.

Nay bà Trần Thị L yêu cầu tuyên bố anh H mất năng lực hành vi dân sự thì chị đồng ý với ý kiến bà L.

- Ý kiến của đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Long Thành tại phiên họp:

Về quan hệ pháp luật, thẩm quyền, thời hiệu, việc xác định tư cách pháp lý và mối quan hệ giữa những người tham gia tố tụng, thu thập chứng cứ, thời hạn chuẩn bị phiên họp, quyết định mở phiên họp, thời hạn gửi hồ sơ cho Viện kiểm sát nghiên cứu, cấp, tổng đạt các văn bản tố tụng cho người tham gia tố tụng đều được Thẩm phán thực hiện đúng theo quy định của pháp luật.

Về nội dung: Hồ sơ thể hiện anh Nguyễn Mạnh H là con trai của bà Trần Thị L, sinh năm 1947 và ông Nguyễn Xuân S, sinh năm 1944 (chết năm 2023). Năm 2005, anh H bị tai nạn giao thông, điều trị tại Bệnh viện Chợ Rẫy – Thành phố Hồ Chí Minh với chẩn đoán là chấn thương sọ não, xuất viện nằm một chỗ, liệt nửa người bên phải, suy giảm trí nhớ, lúc nhớ lúc quên, mọi sinh hoạt, ăn uống, vệ sinh cá nhân đều do người thân chăm sóc. Tại kết luận số 121/KL-VPYTW ngày 16/02/2024 của Viện Pháp y tâm thần Trung ương Biên Hòa kết luận: *“Về y học: Đương sự bị bệnh mất trí nhớ sau chấn thương sọ não; Về khả năng nhận thức và điều khiển hành vi: Hiện nay: Đương sự mất khả năng nhận thức và điều khiển hành vi”*. Do đó, yêu cầu của bà L về việc tuyên bố mất năng lực hành vi dân sự đối với anh H là có cơ sở chấp nhận. Đề nghị Tòa án áp dụng Điều 369, 370, 376, 378 Bộ luật Tố tụng dân sự và Điều 22 của Bộ luật Dân sự năm 2015 chấp nhận yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự của bà L đối với anh H.

Kiến nghị khác: Không.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của các đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân huyện Long Thành nhận định:

[1] Về thủ tục tố tụng:

Bà Trần Thị L yêu cầu Tòa án tuyên bố anh Nguyễn Mạnh H mất năng lực hành vi dân sự nên xác định quan hệ pháp luật của việc dân sự là “Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự” theo quy định tại khoản 1 Điều 27 của Bộ luật Tố tụng dân sự.

Người bị yêu cầu tuyên bố mất năng lực hành vi dân sự là anh Nguyễn Mạnh H có nơi cư trú tại địa chỉ 15/5, Tổ 4, Khu 12, xã LĐ, huyện L, tỉnh Đồng Nai nên việc dân sự thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân huyện Long Thành theo quy định tại điểm a khoản 2 Điều 35 và điểm a khoản 2 Điều 39 của Bộ luật Tố tụng dân sự.

Người yêu cầu giải quyết việc dân sự bà Trần Thị L, người đại diện theo ủy quyền của bà L là anh Võ Tiến T và người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan anh Nguyễn Mạnh H, chị Nguyễn Thị Phương H đã được Tòa án triệu tập họp lệ nhưng vắng mặt, trong đó bà L, anh T, chị H có đơn đề nghị mở phiên họp vắng mặt. Xét thấy, sự vắng mặt của các đương sự không ảnh hưởng đến việc giải quyết việc dân sự nên căn cứ vào Điều 367 của Bộ luật Tố tụng dân sự, Tòa án tiến hành mở phiên họp vắng mặt tất cả các đương sự.

[2] Về nội dung:

Bà Trần Thị L trình bày anh Nguyễn Mạnh H là con ruột của bà. Năm 2005, anh H bị tai nạn giao thông và bị chấn thương sọ não. Sau tai nạn, anh H bị mất trí nhớ, liệt nửa người, không thể đi lại được, có kết luận của Hội đồng giám định y khoa tỉnh Đồng Nai kết luận anh H bị sa sút trí nhớ, liệt nửa người và chấn thương sọ não, mất khả năng lao động là 81 %, hiện anh H không thể nhận thức, làm chủ được hành vi. Tháng 11/2023, ông Nguyễn Xuân S chết, bà yêu cầu tuyên bố anh Nguyễn Mạnh H mất năng lực hành vi dân sự để bổ sung thủ tục thừa kế.

Anh Nguyễn Mạnh H xác định anh là con của ông Nguyễn Xuân S và bà Trần Thị L. Anh bị tai nạn giao thông nhưng không nhớ thời gian nào, anh bị liệt nửa người bên phải, tay trái vẫn cử động được nhưng không viết được. Sinh hoạt hằng ngày thì anh có thể tự ăn uống được nhưng không thể tự tắm, vệ sinh cá nhân được phải nhờ mẹ anh giúp đỡ. Hiện nay anh vẫn còn khả năng nhận thức nhưng không được như trước đây. Mẹ anh yêu cầu tuyên bố anh mất năng lực hành vi dân sự thì anh cũng không ý kiến, đề nghị Tòa án giải quyết theo quy định pháp luật.

Chị Nguyễn Thị Phương H xác định chị là vợ anh H, có đăng ký kết hôn và có một người con trai tên Nguyễn C, sinh năm 2004. Năm 2005, anh H bị tai nạn giao thông, bị chấn thương sọ não, điều trị tại Bệnh viện Chợ Rẫy, Bệnh viện Thánh Tâm (Đồng Nai). Sau tai nạn, anh H bị liệt nửa người bên phải, hay quên, bố mẹ chồng chị là người chăm sóc chính cho anh H, chị chỉ đi lại phụ giúp, đến tháng 10/2022, chị không đến phụ giúp nữa. Nay bà Trần Thị L yêu cầu tuyên bố anh H mất năng lực hành vi dân sự thì chị đồng ý.

Trong quá trình giải quyết việc dân sự, căn cứ đơn đề nghị trưng cầu giám định của bà L, Tòa án đã ra Quyết định trưng cầu giám định pháp y tâm thần đối với anh Nguyễn Mạnh H để xác định năng lực hành vi dân sự đối với anh H. Tại Bản kết luận giám định pháp y tâm thần số 121/KL-VPYTW ngày 16/02/2024 của Viện Pháp y tâm thần Trung ương Biên Hòa kết luận:

- Về y học: Đang sự bị bệnh mất trí nhớ sau chấn thương sọ não (F02.8-ICD.10);
- Về khả năng nhận thức và điều khiển hành vi: Hiện nay: Đang sự mất khả năng nhận thức và điều khiển hành vi.

Như vậy, đã có đủ cơ sở kết luận anh Nguyễn Mạnh H mất năng lực hành vi dân sự theo quy định tại Điều 22 của Bộ luật Dân sự năm 2015.

Từ những phân tích trên, xét thấy nên chấp nhận yêu cầu của bà Trần Thị L về việc: “Tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự” đối với anh Nguyễn Mạnh H.

[3] Về lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Bà Trần Thị L thuộc trường hợp được miễn nộp lệ phí dân sự sơ thẩm.

[4] Ý kiến của Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Long Thành là phù hợp với nhận định của Tòa án nên ghi nhận.

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ khoản 1 Điều 27, khoản 2 Điều 35, khoản 2 Điều 39, Điều 149, 361, 367, 372, 376, 377 và 378 của Bộ luật Tố tụng dân sự năm 2015;

Căn cứ Điều 22 Bộ luật Dân sự năm 2015;

Căn cứ Nghị quyết 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận yêu cầu của bà Trần Thị L về việc: “Tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự” đối với anh Nguyễn Mạnh H.

Tuyên bố anh Nguyễn Mạnh H, sinh năm 1979. Địa chỉ: 15/5, Tổ 4, Khu 12, xã LĐ, huyện L, tỉnh Đồng Nai bị mất năng lực hành vi dân sự.

2. Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Bà Trần Thị L thuộc trường hợp được miễn nộp lệ phí việc dân sự sơ thẩm.

3. Quyền kháng cáo, kháng nghị: Bà Trần Thị L, anh Nguyễn Mạnh H và chị Nguyễn Thị Phương H có quyền kháng cáo quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, kể từ ngày nhận quyết định hoặc quyết định được niêm yết theo quy định của pháp luật.

Viện kiểm sát cùng cấp có quyền kháng nghị quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát cấp trên trực tiếp có quyền kháng nghị trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Nơi nhận:

- VKSND huyện Long Thành;
- Chi cục THADS huyện Long Thành;
- Đương sự;
- Lưu: Hồ sơ việc dân sự.

THẨM PHÁN – CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

Đào Minh Hoàng